

פרשת השבוע "אמור"

מאת ד"ר איילת סיידלר

רובו המוחלט של **ספר ויקרא** עוסק במצוות וחוקים שונים, והוא מכיל רק שני קטעים סיפוריים - תיאור שבעת ימי המילואים (פרקים ח – ט) ובהם סיפור חטאם של בני אהרון ומיתתם, וסיפור חטאו ועונשו של המקלל בפרשתנו (פרק כד).

עיון בשני סיפורי החטא חושף קווי דמיון אחדים

- בשני הסיפורים החטא המתואר הוא חטא ישיר כלפי שמים – "וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי יְהוָה, אִשׁ זָרָה--אֲשֶׁר לֹא צָנָה, אֹתָם" (ויק' י, א); "וַיִּקְבּוּ בֶן-הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת-הַשֵּׁם וַיִּקְלֵל" (ויק' כד, יא)
- בשני המקרים נגזר דינם של החוטאים למיתה על ידי ה' "וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה, וַתֹּאכַל אוֹתָם" (ויק' י, ב); "וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. הוֹצֵא אֶת-הַמִּקְלָל אֶל-מַחוּץ לַמַּחֲנֶה .. וְרָגְמוּ אוֹתוֹ כָּל-הָעֵדָה. ... וְנָקַב שֵׁם-יְהוָה מוֹת יוֹמָת" (כד, יג – טז)
- בשני המקרים מוצאים החוטאים אל מחוץ למחנה – נדב ואביהו לאחר מותם "וַיִּקְרָא מֹשֶׁה, אֶל-מִישָׁאֵל וְאֶל אֶלְצָפָן...וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קִרְבוּ שָׂאוּ אֶת-אֲחֵיכֶם מֵאֵת פְּנֵי-הַקֹּדֶשׁ אֶל-מַחוּץ, לַמַּחֲנֶה" (ויק' י, ד); "והמקלל לקראת מותו" הוצא את-המקלל אל-מחוץ לַמַּחֲנֶה .. וְרָגְמוּ אוֹתוֹ כָּל-הָעֵדָה. ... " (ויק' כד, יד).

עם זאת רבים ההבדלים בין שני הסיפורים.

בני אהרון הכוהנים הבאים ממשפחה מיוחדת מיוחסת חוטאים מתוך עבודתם בקודש. נראה שחטאם קשור ברצונם להרבות קדושה ועבודת ה'. המקלל לעומתם שייך חלקית בלבד לישראל מצד אמו בעוד אביו מצרי. הקללה היוצאת מפיו באה בעקבות מריבה אותה הוא מנהל עם איש ישראלי.

רש"י בעקבות חז"ל מסביר את סיבת הקללה באופן הבא:

"בא ליטע אהלו בתוך מחנה דן, אמרו לו מה טיבך לכאן, אמר להם מבני דן אני. אמרו לו (במדבר ב) איש על דגלו באותות לבית אבותם כתיב. נכנס לבית דינו של משה ויצא מחוייב, עמד וגדף "

מתוך תחושה של מצוקה ודחייה מתריס המקלל כלפי שמיא - כלפי חוקי תורת ה' שלא מאפשרים לו להיות שייך לאחד משבטי ישראל.

נדמה כי שני הסיפורים מייצגים שני קצוות. מחד כוהנים הקרובים לה' והשואפים לקרבת ה' נוספת ומאידך "חצי" ישראלי המתוסכל מן הדחייה הנכפת עליו.

משני הקצוות עולה מסר אחד - עבודת ה', בנסיבות חגיגיות ומרוממות ובנסיבות קשות ומתסכלות, על ידי כוהנים נבחרים ועל ידי "אנשי שוליים", משמעותה קבלת עול מלכות שמים, ציות והיצמדות לדבר ה'

